

DR. LENNER TIBOR

Jubileumához érkezett a Településföldrajzi Konferencia

2024. április 4-5-én immár 20. alkalommal gyűltek össze egyetemi oktatók, kutatók és doktorandusz hallgatók, hogy eszmét cseréljenek a tudományág legújabb eredményeiről. A kerek évforduló kiváló lehetőséget biztosított arra is, hogy együtt tekintsék át az elmúlt évtizedek legfontosabb változásait a hazai doktori iskolák életében, felvázolva a kirajzolódó kutatási trendeket, a tudományos utánpótlás helyzetét, egyben megoldási javaslatokat dolgozzanak ki az azonosított problémákra.

A Településföldrajzi Tudományos Egyesület és az ELTE Berzsenyi Dániel Pedagógusképző Központ Földrajzi Tanszéke meghívására mintegy 30 vendég érkezett Bükre a Művelődési Házba az ország egyetemeiről és kutatóhelyeiről. A vendégeket a házigazda város nevében annak első embere, dr. Németh Sándor polgármester köszöntötte, majd dr. Csapó Tamás nyugalmazott egyetemi magántanár nyitotta meg a tanácskozást. A levezető elnöki feladatokat a plenáris ülésen dr. Lenner Tibor tanszékvezető egyetemi docens, a szekciók munkájában dr. Kovács Zoltán akadémikus és dr. Kozma Gábor egyetemi tanár vállalta.

Az első nap hangsúlyos témája a településföldrajz helyzete és kutatási irányainak megtagyargalása volt. Kovács Zoltán akadémikus vitaindító előadásában a magyar településföldrajz atyjára, Mendöl Tiborra utalva hangsúlyozta, bár „településföldrajz” a nemzetközi szakirodalomban a mendöli holisztikus értelemben már nem létezik, a településekhez – városokhoz és falvakhoz – köthető kutatások és publikációk száma mégis dinamikusn növekszik. A régió és

település (makro vs. mikro) viszonyrendszerében a földrajzi vizsgálatok súlypontja az elmúlt évtizedekben a kisebb területi egységek felé tolódott el. Ennek okát abban látja, hogy a „földrajzi tér” egyre inkább fragmentálódik. A településföldrajzi kutatásokban a társadalmi és környezeti kihívások, valamint az azokra adható tervezési-kormányzati válaszok szerepe megnőtt, miközben a gazdasági kérdések súlya globálisan leértékelődött.

A sorban következő előadók a településföldrajzi tudományos kutatások témaválasztását, kutatói utánpótlását vizsgálták meg a hazai egyetemek földrajzi doktori iskoláinak példáján keresztül. Általánosságban elmondható, hogy egyre kevesebb hallgató jelentkezik továbbtanulni a doktori iskolákba a diploma megszerzése után. Ennek a jelenségnek szerteágazó oka van, az egyetemi utánpótlástól kezdve az egzisztenciális nehézségen át a társadalmi megbecsülésig bezárólag. Egyre kisebb a doktori iskolák meritési lehetősége a mesterszakot végző geográfusok fogyatkozó létszáma miatt, és baj van a doktori képzésre jelentkező hallgatók földrajzos látásmódjával is. A településföldrajz meghatározó ugyan a földrajzi doktori iskolák tevékenységében, de nem tartozik a legfontosabb, legnépszerűbb témák közé. A kutatások inkább regionális, mintsem országos fókusszal zajlanak. A témák között dominánsnak a városokkal és azok interdiszciplináris megközelítésével foglalkozó munkák, és folyamatos a törekvés az eredmények gyakorlati alkalmazhatóságára is, egyelőre kevés sikerrel. A publikációs gyakorlatban meg kell őrizni a hazai

kiadású magyar nyelven megjelenő szakfolyóiratok szerepét (pl. *Településföldrajzi Tanulmányok*, *Modern Geográfia*, *Földrajzi Közlemények*), hogy első lépésként lehetőségük legyen a PhD-hallgatóknak itt elhelyezni a munkáikat, majd ezt követően lépjenek ki kézírataikkal az indexált folyóiratok nemzetközi porondjára.

A plenáris előadások végén dr. Csapó Tamás tekintett vissza a Településföldrajzi Konferenciák elmúlt húsz évére. Az előadó hangsúlyozta, hogy a konferencia azzal a céllal indult útjára két évtizede, hogy fórumot biztosítson tapasztalt kutatók és pályájuk elején álló PhD-hallgatók eszmecseréjére kötetlen formában. Ezt a családias légkört sikerült megőrizni az évek során. A kutatási eredményekből kezdetben konferenciaköteteket jelentettek meg, majd 2012-től adja ki a rendező egyesület a Tele-

pülésföldrajzi *Tanulmányokat*, évente két alkalommal.

Az első nap zárásaként baráti vacsorán köszöntötték pályatársai és tisztelői a hetvenéves Csapó Tamást és születésnap megglepetésként átnyújtották neki a folyóirat legújabb számát, amely a munkássága előtt tisztelgő szerzők írásait tartalmazza.

A második napon szekciókban folytatódott a konferencia munkája. Ezúttal a szervezők nem határozták meg előzetesen a témákat, így azok az előadók széles tudományos érdeklődését tükrözték. Szekciónként nyolc, illetve kilenc előadást hallgathattak meg az érdeklődők a falu-, illetve a városföldrajz területéről.

A konferencia résztvevői azzal az elhatározással zárták a közös találkozót, hogy jövőre újra eljönnek Bükre, folytatni a két évtizede megkezdett munkát.